

**Notulen van de openbare vergadering van Provinciale Staten van Flevoland
gehouden op woensdag 21 december 2011 om 20.00 uur in het Provinciehuis te
Lelystad.**

Aanwezig zijn:

De heer J.N.J. Appelman (CDA), mevrouw A.E. Blik-de Jong (VVD), de heren J. Lodders (VVD), M.J.D. Witteman (PvdA), leden van het college van Gedeputeerde Staten.

De dames R. Azarkan (PvdA), M.C. Bax (PvdD), de heer M. Bongers (SP), mevrouw F.J.E. Boode-Groot Nibbelink (PvdA), de heren E.G. Boshuijzen (50 PLUS), R.P.G. Bosma (VVD), F. Boundati (PvdA), W. Boutkan (PVV), J.J.T.M. van den Donk (PvdA), J.E. Geersing (CU), de dames I. van Hooff (VVD), M. Jonker-Waterlander (VVD), I.B. Joosse (PVV), de heren C.A. Jansen (PVV), A. Karsies (PVV vanaf 20.30 uur), J.J. van Klaveren (PVV), C.J. Kok (PVV), S.J. Kok (GroenLinks), J. Kramer (VVD), E.F. Kunst (D66), de dames M. Luyer (CDA), J.L.E. Meursing-Stam de Jonge (VVD), A. van der Meij (D66 tot 20.30 uur), de heren S. Miske (GroenLinks), R.T. Oost, (CDA), P.T.J. Pels (PvdA), E.F. Plate (VVD), J. de Reus (VVD), M.A. Rijsberman (D66), de dames S. Rötscheid (D66 vanaf 20.30 uur), C.J. Schotman (CDA), de heren R.J. Siepel (CU), J.N. Simonse (SGP), E. Sloot (PvdA vanaf 22.20 uur), A. Stuivenberg (SP), mevrouw S. Verbeek (SP), de heer H.W.E. van Vliet (VVD), mevrouw Y. Weijand (VVD), de heer J. van Wieren (CDA)

Afwezig: F. Brouwer (CU)

Voorzitter:

De heer L. Verbeek (CdK)

Griffier:

Mevrouw R.C.M. Stadhouders, griffier.

1. Opening.

De voorzitter: "Graag open ik deze laatste vergadering voor 2011 van Provinciale Staten van de provincie Flevoland. Het is vandaag 21 december. Ik heet u allen hartelijk welkom. Ook de mensen op de publieke tribune, hartelijk welkom. Inclusief burgemeester Janssen uit Zeist. Fijn dat u erbij bent. U houdt een oogje in het zeil hoe wij het hier doen. Voor alle duidelijkheid voor de leden van de Staten, de burgemeester is de partner van onze griffier. Dat was de opening."

2. Vaststelt agenda

De voorzitter: "Er is mij aangekondigd dat hier een ordevoorstel gedaan wordt rond agendapunt 9b en c. De heer De Reus wil daar graag het een en ander over zeggen. Ga uw gang."

De heer De Reus: "Voorzitter, dank u wel. Wij hebben vanmiddag een opinieronde gehad over de bespreekstukken en ik doe het ordevoorstel om ze beide van de agenda te halen en daarom uit te stellen tot volgend jaar."

De voorzitter: "Dan zou mijn voorstel zijn, want ik heb het debat van vanmiddag bijgewoond, om het ordevoorstel in stemming te brengen. Maar dat we de fracties wel in de gelegenheid stellen om een stemverklaring af te leggen, zodat zij er nog iets aan toe kunnen voegen. Het is een ordevoorstel dus we gaan er geen debat over voeren. Wij doen een rondje stemverklaringen, voor zover u dat wenst. Het is geen verplichting. De heer Rijsberman."

De heer Rijsberman: "Dank u wel voorzitter. Ik hoor de heer De Reus zeggen: beide bespreekstukken. Er staan er drie. Ik neem aan dat hij het Deelakkoord Natuur en het Bestuursakkoord bedoelt. Ik zou ze graag afzonderlijk in stemming willen brengen want mijn fractie wil het Deelakkoord Natuur niet vandaag behandelen maar het Bestuursakkoord wel."

De voorzitter: "Ik zal u in de gelegenheid stellen om bij beide een aparte stem uit te brengen. De heer Boutkan."

De heer Boutkan: "Voorzitter, dank u wel. Kan de heer De Reus misschien een korte toelichting geven waarom hij dit eigenlijk wil?"

De voorzitter: "Nou dat kan hij doen in zijn stemverklaring. Het is een ordevoorstel en het is niet de bedoeling dat wij er een debat over openen. Ik neem aan dat in de stemverklaringen van de diverse fracties nog iets door zal klinken over de motivatie."

De heer Jansen: "Voorzitter, een punt van orde. De PVV heeft nieuwe informatie gekregen en die willen wij graag toetsen aan de hand van het antwoord van gedeputeerde Witteman."

De voorzitter: "Ik behandel de ordevoorstellen in de volgorde dat ze binnenkomen. Anders wordt het heel erg ingewikkeld. Dan duikelen wij over elkaar heen."

De heer Jansen: "Dit heeft te maken met wel of niet uitstellen van het onderdeel."

De voorzitter: "Jawel, maar dan beschikt u over informatie waar anderen niet over beschikken. Zij kunnen dat niet bij hun oordeelsvorming betrekken, dus ik ga daar niet mee akkoord."

De heer Jansen: "Middels een simpel antwoord kunnen wij dat ontzenuwen."

De voorzitter: "Maar ik ga dat debat niet openen. Ik behandel eerst, conform de verordening, het ordevoorstel en we gaan een rondje stemverklaringen maken. Mag ik rechtsom beginnen. De fractie van de VVD. De heer De Reus."

De heer De Reus: "Dank u wel, voorzitter. De VVD fractie is blij met de uitkomst van het overleg tussen Gedeputeerde Staten en de staatssecretaris. Wij hebben altijd gezegd: juridische procedures tegen de rijksoverheid/de staat, lijken ons niet wenselijk. Het lijkt op een Pyrrusoverwinning als je iets binnenhaalt en je er op een andere manier veel meer last mee krijgt. Dus een minnelijke schikking. Wij zijn blij dat GS uiteindelijk die insteek hebben gekozen. Nieuw realisme is ontzettend belangrijk. Dus als ik kijk naar de behandeling vanmiddag en het voorstel van de Staten, dan heb je voor de arbitragezaak tijd nodig. Dat is niet morgen geregeld. Het is ook niet vandaag geregeld. De staatssecretaris heeft met het college van GS afgesproken - zo staat het in de mededeling- dat het kabinet er een besluit over neemt. Op dat moment gaat er gesproken worden over de inhoud van de arbitrage. Van de mediation. En zien we elkaar weer. Als ik zie wat er in het Bestuursakkoord staat en wat er in het Natuurakkoord staat dan betekent dat gewoon dat je niet door kan gaan omdat dat onlosmakelijk met de problematiek rond het Oostvaarderswold is verbonden. Dus wij pleiten voor uitstel en daarom zijn wij blij met wat er gisterochtend en vanmiddag in de Staten is besproken."

De voorzitter: "Dank u wel. PvdA de heer Pels."

De heer Pels: "Dank u wel, voorzitter. Ook wij ondersteunen dit voorstel. Het lijkt ons inderdaad beter om er via de minnelijke weg uit te komen. We hopen ook dat, dat uiteindelijk het resultaat oplevert dat de inwoners van Flevoland verdienen. Wat ons betreft is dat de realisatie van het Oostvaarderswold. Wij hebben vanmiddag wel aangegeven dat wij nog wel met het college willen spreken over de voorwaarden waaronder wij dat traject van mediation ingaan. Op dit moment steunen wij het voorstel."

Mevrouw Luyer: "Dank u wel, voorzitter. Het CDA is ook blij met de overeenkomst die gisteren is gesloten met staatssecretaris Bleker, om te komen tot een minnelijke schikking met het Rijk wat betreft de financiële afhandeling van het Oostvaarderswold. Het CDA is wel van mening dat het college in plaats van een mededeling aan PS eigenlijk een Statenvoorstel had moeten voorbereiden. Om de Staten in de gelegenheid te stellen dit besluit te nemen om het besluit over het Bestuursakkoord inclusief het deelakkoord, op te schorten. Dank u wel."

De heer Simonse: "Voorzitter, vanmiddag is ons gezegd dat de staatssecretaris gisteravond gevraagd heeft om het gevraagde mediationtraject op te starten en daarbij af te zien van de harde datum van 24 december. Daarom steunt de SGP het voorstel om de zaak op te schorten."

De heer Jansen: "Dank u wel, voorzitter. De PVV fractie is tegen uitstel omdat op grond van de informatie die wij recent hebben ontvangen, het voor ons niet onomstotelijk vaststaat dat wij uitstel hebben gekregen tot na 24 december. Met als gevolg dat wij hier niet weloverwogen over kunnen oordelen en dus ook niet kunnen meegaan met het uitstel. Overigens willen wij er nog aan toevoegen dat een kleiner, dan wel helemaal geen Oostvaarderswold voor ons de meest mooie kerstsurprise is die wij ons kunnen wensen."

De heer Stuivenberg: "Voorzitter, ook wij zijn blij met allen die blij zijn. Wij herhalen alleen wat wat wij vanmiddag naar voren brachten: eerst zien en dan pas geloven. Zeker bij deze staatssecretaris. Hij draait en belooft van alles. Maar GS hebben het voor elkaar gekregen om hem te dwingen ons via het kabinet iets toe te laten zeggen en een mediation in het leven te roepen waar ook wij de uitgangspunten van kunnen zien. Daar gaan wij ook voor. Hoewel wij niet helemaal begrijpen waarom het Bestuursakkoord vanavond niet gewoon afgestemd zou kunnen worden en het Deelakkoord Natuur aangehouden zou kunnen worden, gaan wij met het voorstel mee."

De heer Rijsberman: "Dank u wel, voorzitter. Voor wat betreft het Natuurakkoord gaan wij met het voorstel mee. Om redenen die al door verschillende mensen zijn toegelicht. Voor wat betreft het Bestuursakkoord hebben wij voor vanavond een Statenvoorstel liggen waar een aantal argumenten inzitten op basis waarvan het college voorstelt tegen te stemmen. Wij vinden dat valide argumenten. Overtuigende argumenten. Eén ervan is die van het Oostvaarderswold. Ik begrijp dat die opgeschort is dus dat zouden wij dan, denk ik, moeten negeren als argument voor dit besluit. Dan blijven er nog drie overtuigende argumenten over. We zien dus geen reden om op dit moment het Bestuursakkoord niet te behandelen. Naar ons idee zouden wij het Statenvoorstel, zoals het er ligt, prima op deze manier kunnen behandelen en wat ons betreft ook kunnen aannemen. Dank u wel."

De heer Geersing: "Dank u wel, voorzitter. De ChristenUnie is blij dat de mogelijkheid voor het traject van mediation in zicht is. Verder zijn wij ook blij dat daardoor Flevoland ook helder op de kaart blijft. Ook ten opzichte van de andere provincies. Wat wij ook belangrijk vinden is dat de kosten, voor wat er eventueel uit zou kunnen komen, niet op de burger zullen worden afgewikkeld."

De heer Miske: "Dank u wel, voorzitter. GroenLinks kan wel instemmen met het voorstel. Hoewel we liever vanavond het Deelakkoord Natuur en het Bestuursakkoord hadden weggestemd. Zoals vandaag ook Friesland en Drenthe hebben gedaan. Op zich zijn wij wel blij met een minnelijke oplossing. Wij waren nog blijer geweest als staatssecretaris Bleker gewoon zijn afspraak was nagekomen. Dan was het allemaal niet zo ver gekomen, lijkt mij. Natuurlijk zullen wij het begin volgend jaar ook over het Deelakkoord Natuur hebben. Mogelijk dat GroenLinks dan toch tegen gaat stemmen. Zeker gezien de feiten die nu op tafel liggen. Wij willen het nog graag van de gedeputeerde horen. Je kunt natuurlijk wel goede afspraken maken met de staatssecretaris/met het kabinet, maar het moet niet zo kunnen zijn dat de Tweede Kamer het financieel onmogelijk maakt om de uitspraak van de mediator uit te voeren."

De voorzitter: "Wij zijn bezig met stemverklaringen. U kunt geen vragen stellen in een stemverklaring."

De heer Miske: "Een aandachtspunt dan."

De voorzitter: "Het is een opmerking richting de gedeputeerde. U moet maar afwachten of hij er wat mee doet. Bent u klaar?"

De heer Miske: "Ik ben klaar."

De heer Boshuijzen: "Dank u wel, voorzitter. Ook 50+ is blij met het mediationtraject. Vooral omdat we daarmee kunnen binnenhalen wat wij anders zeker kwijt zouden zijn. Althans bij een slechte afloop. Nu is er nog een glimpje hoop. Wij zijn ook voorstander van uitstel van de beslissing over het Bestuursakkoord. Al was het alleen maar omdat wij op dit moment nog niet ingestemd hebben en ons dus altijd nog bij de tegenstanders kunnen voegen als onverhoopt het mediationtraject niet goed zou aflopen. Dank u wel."

Mevrouw Bax: "Dank u wel voorzitter. Wij zijn, zacht uitgedrukt, niet erg enthousiast over het Natuurakkoord. De uitkomsten van het mediationtraject met betrekking tot het Oostvaarderswold zullen daar waarschijnlijk niet veel verandering in brengen. Maar wij gaan er wel mee akkoord om dit punt uit te stellen."

De voorzitter: "Dank u wel. Dan breng ik nu eerst in stemming het voorstel om het Deelakkoord Natuur van de agenda te schrappen. Wie is daar voor?"

Stemming.

Voor stemmen: VVD, PvdA, CDA, SGP, SP, D66, ChristenUnie, GroenLinks, 50+, PvdD.

Tegen stemmen: PVV

Dat is met uitzondering van de PVV alle fracties voor. Dan is dat aldus besloten.

Dan breng ik nu in stemming het schrappen op de agenda van het Bestuursakkoord. Wie is daar voor?"

Stemming.

Voor stemmen: VVD, PvdA, CDA, SGP, ChristenUnie, GroenLinks, 50+, PvdD.

Tegen stemmen: PVV, SP, D66.

Met uitzondering van PVV, SP en D66 zijn alle fracties er voor. Daarmee is het aangenomen."

De heer De Reus: "Voorzitter, nog een opmerking. Wij hebben het nu van de agenda gehaald en er is geen formeel besluit genomen. Maar ik ga ervan uit dat de betrokken gedeputeerde van Gedeputeerde Staten het gevoel van de Staten wel overbrengt aan de staatssecretaris."

De voorzitter: "Waarvan akte."

3. Mededelingen

De voorzitter: "Ik ga verder met de agenda. Ik stel voor, omdat de agenda op een aantal hoofdpunten nu schrappingen/wijzigingen laat zien, om de ruimte voor afscheid nemen en feliciteren na de diverse activiteiten, helemaal na de vergadering te doen. Oorspronkelijk zouden wij schorsen in de vergadering maar mijn voorstel is nu om de vergadering af te handelen en dan pas te feliciteren enzovoort, enzovoort. Akkoord? Iedereen is daarmee akkoord. Verder wat betreft de mededelingen. U hebt allemaal een vogelnestje op uw tafel aangetroffen. Dat is een kerstpakket, voor degenen die dat nog niet hebben begrepen. Het is u uiteraard allen van harte gegund. Dus u neemt het vooral mee naar huis of u geeft het weg aan de voedselbank of maar net wat u ermee wilt. Dat bepaalt ieder voor zichzelf. De burgerleden kunnen het pakket afhalen bij de griffie. Zij hebben ook recht op een kerstpakket. Verder hebt u gezien dat er in de hal voorbereidingen getroffen worden voor de kerstlunch met het personeel, morgen. Het betekent dat wij na de vergadering aangewezen zijn op de foyer, die daar altijd voor bedoeld geweest is. Dus het is ook eigenlijk helemaal niet verkeerd dat wij daar weer eens gebruik van maken. U kent hem allemaal. Het is achter die wand. Dat wat betreft de mededelingen."

4. Afscheid griffier mevrouw R.C.M. Stadhouders

De voorzitter: "Dan gaan wij nu over naar het afscheid van onze griffier, mevrouw Stadhouders. Karin, mag ik Arie vragen om namens de Staten, namens het presidium en ook een beetje namens de griffie, het woord tot jou te richten."

De heer Stuivenberg: "Karin, als Staten, presidium en griffie nemen we vanavond afscheid van jou als onze griffier. Na bijna 2 ½ jaar de functie van griffier van de Provinciale Staten van Flevoland met veel enthousiasme te hebben uitgeoefend, is het je wens om weer terug te gaan naar de inhoud en je vooral bezig te gaan houden met je passie voor de Erfgoed studies. Karin, in de afgelopen periode heb je zeker niet stil gezeten en alleen maar op de winkel gepast. Je durfde het aan om als een van de eerste zaken de verdere ontvlechting van de griffie binnen het huis van de provincie aan te pakken. Dat dit niet door een ieder op dezelfde wijze werd gewaardeerd staat ons nog vers in het geheugen. Tegelijkertijd werd er een griffieplan opgesteld en nam je tussen neus en lippen door ook nog deel aan de 'Topleergang voor griffiers'. Namens het presidium mocht ik bij de presentatie van je afstudeeropdracht aanwezig zijn. Met het onderwerp 'Een routeplanner naar Good Governance' wist je de toehoorders van je kwaliteiten meer dan te overtuigen. Karin, in de periode dat je onze griffier bent geweest zijn er veel onderwerpen vanuit de griffie op de agenda gekomen en in gang gezet. Waren de gevolgen van het ene onderwerp nog maar nauwelijks tot de Staten doorgedrongen of het andere onderwerp diende zich weer aan. Denk hierbij aan de nieuwe vergaderstructuur, de invoering van die mooie toverdoos, ook wel I-Pad genoemd, de voorbereiding op de Statenverkiezingen, de campagne opkomstbevordering, het uitgebreide introductieprogramma voor nieuwe Staten- en burgerleden, het papierloos werken, de Flevo-app, de verordening voor het griffiepersoneel, de mandaatregeling en niet te vergeten de voorbereiding op de bezuiniging van het Statenbudget. De Statenverkiezingen van maart 2011 waren in Flevoland een hoofdstuk apart. Terwijl je collega-griffiers na de uitslag van de verkiezingen het vaste patroon konden volgen, liep dat voor Flevoland geheel anders. Onjuist en onvolledig ingevulde processen verbaal noopten ons er toe om tot een gedeeltelijke hertelling over te gaan. Ook daar stond de griffie voor aan de lat om dit maar even te organiseren. Uiteindelijk werd na veel overleg in heel korte tijd een huzarenstukje neergezet. Vooral in de laatste periode heb je vanwege betere perspectieven van de vaste kern van de griffie afscheid moeten nemen. Gelukkig heb je deze periode met een aantal tijdelijke medewerkers kunnen opvangen en is de griffie nu weer nagenoeg op orde. Dat dit niet in je koude kleren is gaan zitten is meer dan duidelijk. Karin, vanaf de nieuwe Statenperiode is het contact tussen jou en mij heel frequent geweest. Ik heb je in deze periode meer dan extra leren waarderen. De gesprekken waren niet altijd alleen maar zakelijk en op het functioneren van de griffie gericht. Je was erg betrokken bij de problemen van individuele medewerkers en ging daar op je eigen wijze, maar niet altijd even zichtbaar voor anderen, mee om. Namens de leden van de Staten van Flevoland, het presidium en de griffie dank ik je voor alles wat je voor Flevoland betekend hebt. Ik wens je namens ons allen veel voldoening bij de hernieuwde oriëntatie op je vakgebied en mocht deze uitmonden in een promotie denk dan nog eens aan Flevoland, want we zullen daar graag bij zijn.

Applaus.

De voorzitter: "Ja, aan deze voortreffelijke woorden van ons Statenlid Stuivenberg, heb ik inhoudelijk niets toe te voegen. In die zin dat ik niet de behoefte heb om het te herhalen. Ik denk dat hij het voortreffelijk heeft verwoord. Maar ik vind het ook juist, en heb er zelf ook de behoefte aan, om als voorzitter van Gedeputeerde Staten daar een enkel woord aan toe te voegen. Ik doe dat dan via de Staten aan Karin maar ook aan de Staten zelf. Arie heeft op een aantal onderdelen al verwoord dat, als we kijken naar de ontwikkeling van de functie van de griffier, wij wel wat hebben meegemaakt de afgelopen twee en half jaar. Dat hebben wij ook vanuit Gedeputeerde Staten wel mogen ervaren. Wij leven in een tijdperk van verandering. Veranderingen waar wij soms wat luchtig met elkaar over discussiëren, waarna wij weer naar huis gaan. Maar ze raken heel nadrukkelijk ook een aantal ambtelijke functies hier in huis. De griffier is er zo één die dan op het snijvlak komt binnen de spanning die het dualisme toch altijd oproept. Daar waar het gaat om de belangen van Provinciale Staten en daar waar het gaat, als je het tegenover elkaar mag zetten, - dat mag eigenlijk niet, maar toch- om de belangen van Gedeputeerde Staten die, als dagelijks bestuur, een aantal dingen voor elkaar proberen te

krijgen. Op dat snijvlak komt een griffier terecht. We hebben gezien dat, gekoppeld aan het proces van vernieuwing en ontwikkeling van de griffie, dat geen sinecure is. Dat is een extra reden om in deze vergadering waar wij als collectief bestuur, of zoals ikzelf graag mag zeggen als parlement van deze provincie, verantwoordelijkheid dragen voor wat er zich allemaal afspeelt op het bestuurlijk vlak, dat we op dit soort momenten de juiste aandacht geven aan mensen die soms in die spanning terechtkomen en het knap lastig kunnen hebben bij die wisselende belangen. Dan is het des te juist(er) om op dit soort momenten daar waardering voor uit te spreken. Want je hebt daar toch twee en half jaar in gemanoeuvreerd. Elke keer was je die buffer of dat stootkussen waartegen van de ene kant geroepen werd: het moet zus en van de andere kant geroepen werd: het moet zo. Jij moest daar een tussenweg in vinden. Wij wisten elkaar ook wel te vinden en overleg te zoeken om vast te stellen wat wijsheid is in deze. Soms vonden wij met elkaar die verbinding waarbij wij beide kanten van de zaak aan elkaar konden knopen zonder dat één van de twee tekort werd gedaan, maar soms moest je een keuze maken omdat het gewoon niet kon naar de aard van het onderwerp. Iemand moet dan toch de verantwoordelijkheid nemen. Iemand moet dan zeggen: dan gaan wij het toch maar zo doen. Een griffier heeft nadrukkelijk de rol om die keuze te maken. Ten goede of ten kwade. Dan krijg je het soms over je heen van diegene die niet zijn zin gekregen heeft. Dat hij daar niet tevreden mee is. Die bufferfunctie heeft een griffier nadrukkelijk. Naar de griffie als geheel: ik realiseer mij dat al te goed en breng het daarom hier ook onder woorden dat wij dat als GS wel degelijk hebben gezien dat het niet altijd eenvoudig is geweest. Reden te meer om hier woorden van waardering te spreken. Ook in de woorden die Arie Stuivenberg hier net sprak. Dat wilde ik hier toch even graag gezegd hebben. We hebben een cadeau voor Karin dat namens ons allen is. Wij willen het graag overhandigen. Karin, wil jij even bij ons komen?"

De voorzitter overhandigt het cadeau en de heer Stuivenberg overhandigt bloemen.

Applaus.

Mevrouw Stadhouders: "Dank voor de gelegenheid om hier als griffier één keer het woord te mogen voeren in de Statenzaal. Het is ongebruikelijk maar het kan wel volgens ons reglement van orde. Artikel 51 lid 3 zegt dat de griffier, indien hij daartoe door de voorzitter wordt uitgenodigd, in de besluitvormingsronde aan de beraadslagingen kan deelnemen. Beste voorzitter, Statenleden, burgerleden en alle andere aanwezigen vanavond, ik ga deze gelegenheid maar niet aangrijpen om een beraadslaging uit te lokken en ik ga ook geen testament achterlaten over de staat van de duale democratie op decentraal niveau. Er bestaat ook niet een enig juiste manier om die in te vullen. Maar het doet mij wel heel veel genoegen dat u doende bent, ook zeker weer in deze nieuwe Staten, om die provinciale democratie op uw eigen manier in te vullen, te ontwikkelen en verder uit te vinden. Dat is een proces. Het kan niet anders dan dat, dat soms met horten en stoten gaat. Ik zou zeggen, als ik toch een advies mag geven, gun uzelf en elkaar dat proces. Want dat ontwikkelingsproces van de democratie heeft zijn eigen intrinsieke waarde. Toen ik in de zomer van 2009 solliciteerde naar de functie van griffier toen deed ik dat op basis van mijn politiek/bestuurlijke bagage. Wat zich achter de schermen op een griffie afspeelt, had ik mij nog nooit ten volle gerealiseerd voor ik hier aan de slag ging. Zoiets, u gelooft het of niet, moet je echt aan den lijve ervaren. Maar met terugwerkende kracht ben ik mij wel gaan realiseren dat, datgene dat voor de buitenwacht als normaal geldt en tamelijk vanzelfsprekend lijkt namelijk: dat alles op rolletjes loopt en dat iedereen zoveel mogelijk op zijn wenken naar zijn eigen wensen wordt bediend dat, dat voor een griffie een stevige uitdaging is. Soms zelfs een hele grote krachttoer. De afgelopen periode is voor de griffie enorm intensief geweest. Het is net al aan de orde geweest. Vanaf de periode tot de aanloop naar de verkiezingen tot nu toe. Ik hoef u de veranderingen en vernieuwingen die ingezet zijn niet te schetsen. Er zijn er net al een paar genoemd. U hebt ze allemaal aan den lijve meegemaakt en u maakt ze nog mee. Toch een voorbeeld: de ontwikkeling van de nieuwe vergaderwijze, de ontwikkeling van het papierloos werken. Dat zijn typen uitvindingen die niet zomaar in een vloek en een zucht achter de rug zijn en afgerond zijn. Ook hier geldt dat de ontwikkeling tijd nodig heeft. Provinciale Staten van Flevoland ik ben u heel dankbaar voor het vertrouwen dat u in mij hebt gesteld. Het werk voor u heb ik in de afgelopen jaren met heel veel plezier gedaan. Met volle inzet en inspiratie. Maar het heeft mij, zeker het afgelopen jaar, ook een hele grote inspanning gevraagd. Het is daarom goed, dat meen ik ook oprecht en

van harte, dat een ander nu het stokje van mij gaat overnemen. Maar ik wil u heel graag bedanken. U en met u betrek ik daar ook uw voorgangers bij uit de vorige Statenperiode en al degenen die op dit moment, omdat zij bijvoorbeeld ergens anders werken, hier vanavond niet meer zijn. Voorzitter, Leen dankjewel voor de goede, fijne samenwerking in de afgelopen tijd. Voor de open communicatie. Ik wist altijd wat ik aan je had. Dank ook voor je waarderende woorden van zonet. Het presidium. Alle leden van het presidium en in het bijzonder Roelof Siepel en Arie Stuivenberg, die zich heel intensief met de griffie hebben bemoeid. Op een positieve manier hebben zij zich ermee bemoeid. Zij hebben dat altijd met grote betrokkenheid gedaan maar ook wetend wat de verantwoordelijkheid van de griffier was en waar het presidium een luisterend oor of soms een duwtje in de rug kon geven. Hartelijk bedankt daarvoor. Arie dank voor je hele vriendelijke, hartelijke woorden van daarnet. Alle Statenleden natuurlijk. Jullie allemaal hartelijk bedankt. Dat geldt ook voor de burgerleden. Dank voor alle prettige en interessante contacten. Voor de gezellige onderonsjes en de waardevolle gedachtenwisselingen die ik met sommigen van u heb meegemaakt. Dank u wel. Het was een genoegen om voor u te kunnen werken. Leden van Gedeputeerde Staten en ook uw voorgangers, dank voor de goede contacten. Dank ook voor de constructieve samenwerking als dat nodig was. Datzelfde geldt ook voor Tjeerd en de ambtelijke organisatie, vanavond aanwezig. Ook natuurlijk voor degenen die niet aanwezig zijn. Het was soms zoeken. Ook dat is al gezegd. Zoeken naar de weg in de duale verhoudingen en naar het maken van de juiste keuzes in die hybride constructie waarin de griffie en daarbij ook het dualisme op provinciaal niveau functioneert. Maar ik stel wel vast dat het altijd gelukt is om op een of andere manier weer een weg te vinden. Een begaanbare weg en vaak ook een hele prima weg. Dank jullie wel. En tenslotte natuurlijk de collega's van de griffie met wie ik de afgelopen jaren heb mogen optrekken. Wij gaan nog afscheid nemen. Maar ik wil wel hier, op deze plek in de Statenzaal, juist zeggen dat ik heel veel bewondering heb voor de manier waarop en de inzet waarmee jullie je werk doen. Heel veel succes de komende tijd en daarna. En houd vooral het plezier erin. Beste mensen ik wens jullie allemaal heel veel inspiratie, veel passie en veel succes in jullie streven om Flevoland en het Flevolandse leven nog mooier te maken. Ik neem een stukje mee naar huis. Dank voor de prachtige foto die ik gekregen heb. Ik houd heel erg van deze prachtige platen die overal in het provinciehuis hangen. Dat stukje krijgt in ieder geval een ere plekje. Hartelijk dank voor alles."

Applaus.

De voorzitter: "Dankjewel, Karin."

5. Afscheid Statenlid en beëdiging nieuwe Statenleden en burgerlid

De voorzitter: "Wij gaan verder met agendapunt vijf. Het betreft het afscheid van Annemieke van der Meij. Zij heeft te kennen gegeven dat zij ontslag wil nemen als lid van Provinciale Staten omdat de werkbelasting, zoals jij dat zelf formuleerde, van het Statenlidmaatschap niet meer te combineren is met je hoofdfunctie bij de gemeente Almere. Dat is heel voorstelbaar. Het is iets dat ons allemaal kan overkomen. In die zin dat als we kijken naar de reguliere loopbaan die men meemaakt er zich ontwikkelingen voordoen waardoor je op enig moment moet concluderen dat dit de enige juiste conclusie is. Daar heb ik alle begrip voor. Hoe jammer wij het ook vinden omdat het een relatief korte periode is geweest waarin je in de Staten en uiteraard ook aan de fractie je bijdrage hebt mogen leveren. Dat je dan toch tot een dergelijke conclusie moet komen: het is wijzer om het anders te doen. Het zegt ook iets over de norm die jij jezelf stelt. Dat de lat op een hoogte ligt die op enig moment redelijkerwijs niet meer gehaald kan worden. Dat je zelf de conclusie kunt trekken dat de kwaliteitsnorm die jij voor jezelf hanteert niet meer haalbaar is. Dan moet je, je conclusies trekken. Dat is wat ik zie gebeuren. Desalniettemin wil ik toch namens Provinciale Staten mijn waardering en dank uitspreken voor het feit dat je bereid bent geweest je kandidaat te stellen, je ingezet hebt voor je partij, al is het aan je eigen partij om daar waardering voor uit te spreken. Maar het is belangrijk voor ons allen dat er mensen zijn die bereid zijn om in die spanning te gaan zitten en voor hun partij te gaan staan en daarmee hun aandeel in het algemeen bestuur van de provincie Flevoland te leveren. Daarom wil ik jou ook ons bronzen kunstwerk overhandigen. Zoals wij dat doen bij alle Statenleden die vertrekken. Op zich is het een wat merkwaardig fenomeen dat

mensen die weggaan wat krijgen en mensen die blijven nooit wat krijgen. Zij moeten het doen met een vogelnestje. U krijgt van mij een bronzen kunstwerk."

De voorzitter reikt het bronzen kunstwerk uit, de griffier geeft bloemen.

Applaus.

Mevrouw van der Meij: "Dank u wel, voorzitter. Ik betreur het dat ik door omstandigheden mijn vier jaar als Statenlid niet uit zal kunnen dienen. Het was een heel moeilijk besluit. Vooral omdat een aanzienlijk aantal kiezers hun vertrouwen in mij hebben uitgesproken. Maar ik kan helaas mijn Statenlidmaatschap voor D66 niet langer combineren met mijn huidige fulltime functie als bestuursadviseur public affairs bij de gemeente Almere. Vanaf 1 januari 2012 zal ik, onder andere door de bezuinigingen bij de gemeente Almere en de op handen zijnde decentralisaties, een uitbreiding van taken krijgen bovenop alle taken die ik al moet doen. Gelukkig is de continuïteit van onze fractie niet in het geding. Omdat Shasta Röttscheid heeft toegestemd om mij op te volgen als Statenlid. Daar ben ik heel erg blij mee. Ik wil u, voorzitter, de griffie, de leden van Gedeputeerde en Provinciale Staten, hartelijk danken voor de hele prettige samenwerking. Ik dank u."

Applaus

De voorzitter: "Hartelijk dank. Vanwege het vertrek van mevrouw van der Meij beëdigden wij uiteraard vandaag haar opvolgster mevrouw Röttscheid, die al burgerlid was. Ik vraag u zo naar voren te komen. Tevens wordt de heer Karsies van de PVV, die de plek van de heer Laagland in de fractie inneemt, beëdigd. De heer Laagland heeft, zoals u weet, tijdelijke ontslag gevraagd om gezondheidsredenen. Tevens zullen wij de heer Eelman beëdigden als burgerlid voor D66. Dat is een aparte eed. Dus die twee doen wij na elkaar. Voordat wij tot de beëdiging over kunnen gaan, wil ik de heer Simonse vragen om namens de commissie Geloofsbrieven verslag te doen. Ga uw gang."

De heer Simonse: "Voorzitter, de commissie van onderzoek van Flevoland bestaande uit mevrouw Bax, de heer Boundati en mijzelf in wier handen werden gesteld de geloofsbrieven en de verder bij de kieswet gevorderde stukken ingezonden door mevrouw Röttscheid, de heer Karsies en de heer Eelman om hen te kunnen benoemen tot respectievelijk leden van de Staten van Flevoland en burgerlid, rapporteert de Staten dat zij de bescheiden heeft onderzocht en in orde heeft bevonden. De commissie adviseert tot toelating van mevrouw Röttscheid en de heer Karsies tot lid van Provinciale Staten en tot benoeming van de heer Eelman als burgerlid."

De voorzitter: "Dank u wel. Mag ik de drie kandidaten vragen om naar voren te komen? Mag ik iedereen vragen te gaan staan? Wilt u hier, naast elkaar, voor mij komen staan. Ik begin met mevrouw Röttscheid en de heer Karsies en daarna is de heer Eelman aan de beurt. U hebt beiden aangegeven de verklaring en de belofte af te willen leggen. Dat betekent dat nadat ik de tekst heb uitgesproken, u om de beurt zegt: dat verklaar en belof ik."

Ik verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middelijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middelijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik verklaar en belof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen. Mevrouw Röttscheid."

Mevrouw Röttscheid: "Dat verklaar en belof ik."

De voorzitter: "Mijnheer Karsies."

De heer Karsies: "Dat verklaar en belof ik."

De voorzitter: "Dan ga ik nu door naar de heer Eelman. U hebt ook aangegeven de verklaring en belofte af te willen leggen. Dat betekent dat ook u uitspreekt: dat verklaar en belof ik."

Ik verklaar en beloof dat ik, om burgerlid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middelrijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middelrijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik verklaar en beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

De heer Eelman: "Dat verklaar en beloof ik."

De voorzitter: "Alle drie hartelijk welkom in ons midden. Ik wens jullie sterkte met jullie werk. Dank jullie wel. Zoals afgesproken maken wij de vergadering even af en dan kunt u dadelijk feliciteren, zoenen en alles wat erbij hoort."

Applaus

6. Vragenhalftje

De voorzitter: "Ik heb begrepen dat de heer Boshuizen een vraag wil stellen. Ga uw gang."

De heer Boshuizen: "Voorzitter, dank voor de gelegenheid om een vraag te stellen. Soms dringt de betekenis van een vriendelijk en soms goed bedoeld verzoek pas langzaam tot iemand door. Ik heb het nu over een brief met daarin een verzoek van Binnenlandse Zaken aan provinciebestuurders over persoonsgegevens. Het is in die brief onduidelijk wat ermee gebeurt behalve de wens dat men over actuele gegevens van bestuurders wil beschikken. Het is onduidelijk of die gegevens ook openbaar zijn. Ik denk van wel gezien de wet openbaarheid bestuur die wij kennen. Van ons wordt gevraagd om informatie over opleiding, politieke partij, maatschappelijke loopbaan te geven. Een doopceel dus. Maar aan dit geheel wordt nog een vraag voorafgegaan. De eerste vraag gaat over etnische achtergrond. Eerst de vraag of men autochtoon is en vervolgens, in het geval men dat niet is en dus allochtoon, de vraag naar het land van herkomst. Turkije, Marokko, Suriname of de Antillen. Andere allochtone landen zijn er kennelijk niet. In de reeks ontbreekt ook nog iets anders wezenlijks, zou je denken. De vraag naar de religie. Is men christen, boeddhist of moslim? Gezien mijn leeftijd vindt u het waarschijnlijk niet vreemd dat mij het begrip ariërvrklaring te binnen schoot. U weet waartoe die vorm van etnische herkenning door de overheid destijds heeft geleid. Ik ga de verklaring in ieder geval, op deze wijze, niet invullen. Hopelijk doen meerderen uit deze Staten met mij dat niet. Van uw collega wil ik graag weten of u deze afwijzing in de vraagstelling en deze wijze van enquêteren deelt en of u bereid bent dit gevoel over te brengen naar het ministerie van Binnenlandse Zaken. Dank u wel."

De voorzitter: "Ik kan daar een antwoord op geven. Zoals te doen gebruikelijk wordt bij het vragenhalftje een vraag gesteld en wordt er een antwoord gegeven maar we hebben er verder geen debat over. Als er toch behoefte is aan debat moet dat langs de reguliere weg geagendeerd worden. Wat hier gebeurt, u verwoordde dat op zich goed, is dat er een vraag gesteld wordt vanuit Binnenlandse Zaken. Die vraag is door Gedeputeerde Staten doorgeleid naar de fracties. Wij hebben als Gedeputeerde Staten of als provinciebestuur in een dergelijke procedure geen eigen verantwoordelijkheid anders dan dat wij postbus zijn. Ik ben zelf van oordeel, in mijn rol als voorzitter van Gedeputeerde Staten en ook van Provinciale Staten, dat ik de vragen zoals ze gesteld zijn niet ongebruikelijk of onlogisch vindt. Als ik kijk naar het algemene debat dat wij in ons land voeren over vraagstukken als: wie zitten er eigenlijk bij ons in het bestuur? Zijn de verschillende bevolkingsgroepen op de juiste wijze vertegenwoordigd? Als je kijkt naar het debat dat ook in de Tweede Kamer over dit onderwerp gevoerd wordt en de vraag om informatie over hoe het eigenlijk zit bij al onze besturen dan komt de vraag daar eigenlijk vandaan. Binnenlandse Zaken heeft daarom de behoefte om inzicht te geven in wie er eigenlijk in onze besturen zitten. Maar het is uiteraard aan u allen vrij, sommigen hebben meer last van het verleden waar u aan refereert denk ik dan anderen omdat die er mogelijk verder vanaf staan, hoe u de vraag interpreteert of, of u zelf van mening bent of u die informatie zou moeten geven of niet. Daar bent u, voor zover mij bekend, volkomen vrij in. Er zit dus geen verplichting in. Het is een vriendelijk verzoek van Binnenlandse Zaken. GS stellen zich op het standpunt: wij hebben de brief doorgeleid en het is aan u vrij daar individueel mee om te gaan."

Het is, denk ik, niet eens formeel een fractiekwestie. Al kunt u in de fractie bespreken hoe ieder daarmee omgaat. Maar het is een individuele kwestie van u allen op welke wijze u het formulier invult. Als u bezwaren heeft tegen een aantal vragen kunt u dat gewoon op het formulier zetten. Dan zorgen wij ervoor dat het bij Binnenlandse Zaken terecht komt. Wij zullen, als GS, niet op basis van de opmerking van een enkel Statenlid, een standpunt van provincie Flevoland naar Den Haag brengen. Dat zult u zelf moeten doen. Daarmee is uw vraag beantwoord."

De heer Boshuijzen: "Er is geen repliek/debat mogelijk."

De voorzitter: "Als er behoefte aan is wil ik er niet heel erg streng in zijn. Maar het is, bij mijn weten, niet gebruikelijk bij een vragenhalfuurtje. Is er behoefte aan? Ik zie de heer Van Klaveren. Als hij de enige is dan laten wij het daarbij. Dan krijgt hij even het woord. Gaat u daarmee akkoord? Dan wijk ik even van de formele procedure af. De heer Van Klaveren."

De heer Van Klaveren: "Voorzitter, we hebben het nu over etnische registratie. Daar werd aan gerefereerd door mijn collega. Etnische registratie is een punt uit het prachtige verkiezingsprogramma van de PVV. Overigens is het, voorzitter, helemaal niet iets nieuws. Al sinds 1995, dus 16 jaar lang, kent ons lieve landje de wet bevordering evenredige arbeidsdeelname allochtonen. Deze wet stelt werkgevers verplicht een etnische registratie aan te leggen van hun personeel. In de ogen van de 50+ partij, GroenLinks en anderen vast een grote schande. Maar voorzitter deze schandelijke wet is een initiatief van de heer Rosenmüller van GroenLinks geweest en de heer Groenman van D66 en de heer Dijkstal van de VVD. Daarnaast wordt er etnische geregistreerd door het CBS en doet men bij criminaliteit en overlast, bijstandsafhankelijkheid en schooluitval, onderzoek."

De voorzitter: "Ik moet u even in de rede vallen. Dit is niet de bedoeling bij een reactie op wat de heer Boshuijzen gezegd heeft. U gaat een eigen betoog houden en het is geen agendapunt dat wij hier behandelen. U krijgt nog twee zinnen van mij."

De heer De Reus: "Voorzitter een punt van orde."

De voorzitter: "Ik ben de voorzitter en ik had u het woord nog niet gegeven. U had het gevraagd maar u had het nog niet gekregen en begon al te spreken. Dat moet u niet doen."

De heer De Reus: "Excuus, voorzitter."

De voorzitter: "Goed, dan laten wij het daar even bij. Ik laat de heer Van Klaveren in twee zinnen afronden. Ik had bij de inventarisatie gezegd: ik geef er één het woord we gaan geen debat openen. Daar heb ik geen zin in. U krijgt nog twee zinnen en dan is het klaar."

De heer Van Klaveren: "Ja, heel spannend is het dus allemaal niet. Ik zal afronden. Als ondanks de twee punten die ik net noemde, want de rest kon ik niet opnoemen, er toch hele grote onoverkomelijke bezwaren zijn voor de heer Boshuijzen, wil ik best persoonlijk zijn formuliertje invullen en opsturen."

De heer Boshuijzen: "Voorzitter, bij interruptie. Daar komt dan autochtoon op te staan en de PVV aap is weer uit de mouw."

De voorzitter: "Wij hebben hiermee dit agendapunt afgerond. Wij gaan door met agendapunt zeven."

7. Lijst ingekomen stukken

De voorzitter: "Kunt u instemmen met de voorgestelde wijze van afdoening? Dat is het geval. Dan hebben wij aldus besloten."

8. Vaststellen verslagen/notulen

a. Notulen van besluitvormingsronde d. d. 16 november 2011

De voorzitter: "Wat betreft de notulen van de besluitvormingsronde van 16 november. Er is een wijzigingsvoorstel binnengekomen van de heer De Reus. Het betreft een redactionele aanpassing op pagina 67. Tweede alinea regel 20. In plaats van: zijn tante maar mevrouw Ladders, moet er staan: zijn zuster maar zijn tante. Nou ja, waar wij het hier al niet over hebben. De burgemeester van Zeist zal wel denken: wat is dit? Maar hij had wel gelijk. Dus het zij zo. Kunt u akkoord gaan om met deze wijziging de notulen vast te stellen? Zusters en tantes hoe belangrijk is het eigenlijk?"

9. Bespreekstukken

a. Benoeming van leden in werkgroepen en delegaties

De voorzitter: "U hebt gisteren nog een aangepast voorstel nagezonden gekregen. Het ligt ook nog op uw plek, als het goed is. Dit voorstel is tot stand gekomen conform de aan het begin van deze Statenperiode gemaakte afspraken over de bemensing van delegaties en werkgroepen. Mag ik u vragen of u bij acclamatie met dit voorstel kunt instemmen?"

De heer Siepel: "Voorzitter, ik had een punt van orde en ik vermoed dat er nu twee punten van orde komen. Maar laat ik bij mijn eerste beginnen. Bij beslispunt 1 daar wordt voorgesteld te benoemen tot lid van het presidium de heer C. Jansen als tijdelijk opvolger van de heer G. Laagland. Ik weet niet wat de wet voorschrijft voor tijdelijke benoemingen. Tijdelijk zonder een einddatum is nooit tijdelijk. Tijdelijk is dan een rekbaar begrip. Ik zou mij kunnen voorstellen dat in het voorstel bedoeld wordt de heer Jansen voor de duur van het door de heer Laagland aangevraagde verlof, te benoemen."

De voorzitter: "Laten we nu gelijk beslissen dat het zo gelezen moet worden: 'voor de duur van het aangegane verlof'. Gaat u verder."

De heer Siepel: "Dan het tweede punt. We gaan hier over personen besluiten. Vraagt dat een stemming of kan dat bij acclamatie?"

De voorzitter: "Mijn vraag is om het bij acclamatie te doen want dan hoeft niemand zijn vinger op te steken. Maar 'du moment' dat iemand zegt: ik wil toch graag dat er echt een stemming is, dan gaan we een stemming doen met briefjes. Want dan is het een gesloten stemming. Maar als het bij acclamatie is, bij algemene instemming dan hoeft dat niet. Daarom vroeg ik om acclamatie. Als er iemand is die toch behoefte heeft aan een formele stemming dan gaan we dat organiseren. Niemand? Kan het bij acclamatie? Iedereen akkoord? U zei dat er nog meer interrupties waren maar die heb ik niet gezien. Was dat het geval? U krijgt geen steun voor meerdere interrupties. Dan stel ik voor dat wij bij acclamatie dit besloten hebben. Iedereen akkoord? Met inachtneming van de gemaakte opmerking over wat tijdelijkheid hier betekent. Dan hebben wij dat aldus besloten."

10. Sluiting

De voorzitter: "Dan ga ik over naar agendapunt 10. Dat betreft de sluiting. U wordt allemaal hartelijk bedankt. Ik wens u goede feestdagen en ik zie u graag weer terug in januari." (20.55 uur)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten gehouden op 1 februari 2012.

De griffier,

de voorzitter,